

Čistiace prostriedky: používanie oficiálnych environmentálnych značiek

MESTO ESBJERG, DÁNSKO

CIELE OBSTARÁVANIA

V roku 2005 chcelo mesto Esbjerg nakúpiť čistiace prostriedky. Esbjerg sa snažil byť dobrým príkladom pre svojich občanov a súkromné podniky a ukázať im, že je možné nakupovať čistiace prostriedky s čo najmenším vplyvom na životné prostredie. Mesto bolo presvedčené o význame používania environmentálnych značiek vo svojej verejnej súťaži, ale myslelo si, že používanie environmentálnych značiek v súlade so smernicami EÚ o verejnom obstarávaní (2004/17/ES a 2004/18/ES) nie je také jednoduché.

KONTEXT

Dánsko vypracovalo svoj prvý akčný plán GPP v roku 1994. Kritériá GPP pre 7 skupín výrobkov sú pre miestne a regionálne orgány povinné.

Okrem toho sa mesto Esbjerg, v súčasnosti piate najväčšie mesto v krajine so 115 000 obyvateľmi, zaviazalo k GPP ako nástroju na dosiahnutie svojich ambiciózných cieľov v oblasti vnútorného prostredia.

POUŽITÉ KRITÉRIÁ

Esbjerg požiadal o čistiace prostriedky, ktoré spĺňajú základné environmentálne špecifikácie uznávaných výrobkov s environmentálnou značkou. Smernice o verejnom obstarávaní (2004/17/ES a 2004/18/ES) to výslovne povoľujú tým, že kritériá environmentálnej značky sa uvádzajú v technických špecifikáciách - za určitých podmienok. Predpokladá sa, že výrobky a služby označené environmentálnou značkou sú v súlade s technickými špecifikáciami. Nie je však povolené stanoviť požiadavku, aby spoločnosti vlastnili určitú environmentálnu značku, ani aby boli (úplne) v súlade s určitou environmentálnou značkou. Ako dôkaz sa musia akceptovať aj iné vhodné dôkazy, ako napríklad protokol o skúške od uznaného orgánu alebo technická dokumentácia od výrobcu. Akákoľvek iná forma dôkazu musí byť akceptovaná. V tomto prípade Esbjerg požiadal dodávateľov, aby spĺňali určité environmentálne špecifikácie jednej z týchto environmentálnych značiek: Environmentálna značka EÚ, škandinávská „Swan“, nemecká „Blauer Engel“ alebo švédská „Bra Miljöval“.

VÝSLEDKY

Väčšina prijatých ponúk navrhovala čistiace prostriedky označené jednou z uvedených environmentálnych značiek. Iba niekoľko dodávateľov muselo preukázať, že ich čistiace prostriedky spĺňajú požiadavky verejnej súťaže, použitím inej, rovnocennej metódy overovania. Mesto zistilo, že čistiace prostriedky s environmentálnou značkou neboli drahšie ako bežné výrobky. Spätná väzba od dodávateľov bola prevažne pozitívna (len jeden dodávateľ vysvetlil, že odmietol používať environmentálne značky kvôli nákladom, ktoré s tým

súvisia; poskytol však technickú dokumentáciu od výrobcu, aby preukázal, že jeho výrobky spĺňajú požiadavky verejnej súťaže).

ENVIRONMENTÁLNE VPLYVY

Čistiace prostriedky môžu mať závažné účinky na životné prostredie: znečistenie ovzdušia, tvorba ozónu (smog), bioakumulácia alebo vystavenie potravinovému reťazcu, nebezpečné účinky na vodné organizmy a zhoršenie kvality vody. Okrem toho obaly čistiacich prostriedkov vytvárajú odpad. Niektoré čistiace prostriedky obsahujú aj rozpúšťadlá, ktoré sú klasifikované ako škodlivé pre ľudské zdravie a majú negatívny vplyv na zdravie zamestnancov pri práci.

Tieto negatívne vplyvy možno najlepšie znížiť vylúčením určitých nebezpečných látok z nakupovaných výrobkov, ale aj minimalizovaním množstva výrobkov/chemikálií používaných pri vykonávaní čistiacich služieb.

POUČENIE

Nákup „zelených“ čistiacich prostriedkov sa dá ľahko dosiahnuť vďaka určitým kritériám používaným v environmentálnych značkách. Okrem toho ekologické čistiace prostriedky nie sú drahšie ako bežné a niekedy sú dokonca lacnejšie. Štúdia ukázala, že takmer 80 % čistiacich prostriedkov a služieb obstaraných v Dánsku bolo certifikovaných environmentálnou značkou (alebo spĺňalo jej kritériá), čo viedlo k zníženiu ekvivalentu CO₂ o 43 % a k zníženiu nákladov o viac ako 3 % v rokoch 2006/2007.

Kontaktná osoba:

Ms Bodil Ankjær Nielsen, +45 76161370, bor@esbjergkommune.dk.

Viac informácií nájdete v európskych [kritériách GPP](#) pre čistiace prostriedky a v príručke „Buying Green“.